

ZOEKEN NAAR FOTO'S

Het NIOD, het Historisch Centrum Overijssel (HCO) en deze krant zijn op zoek naar bijzondere foto's uit de oorlogstijd.

Insturen kan vanaf vandaag via de website www.overijssselviervrijheid.nl. De gekozen foto's moeten worden geüpload en voorzien van een korte toelichting. Uiterlijk 11 januari moeten alle inzendingen binnen zijn. Vijftig foto's worden gekozen voor een provinciale tentoonstelling in april. Een publieksstemming bepaalt welke 25 foto's in aanmerking komen voor het nationale overzicht *De Tweede Wereldoorlog in 100 foto's*. Het provinciale project is onderdeel van dit landelijke project

van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD). Volgens woordvoerder Ewout van der Horst van het HCO is een fotoproject van deze omvang uniek voor Nederland. „Wij gaan ervan uit dat er nog steeds foto's zijn die we niet kennen. Die hoeven niet van grote gebeurtenissen te zijn, maar ook van hele gewone zaken uit het dagelijks leven, het gebrek aan voedsel of die trouwpartij in een jurk van parachutestof. Zo leggen we iets vast van hoe mensen deze periode hebben beleefd.” Commissaris van de Koning Andries Heidema geeft vrijdag in Zwolle het officiële startsein voor het project in Overijssel.

jaardagen praatten ze over het verleden. De tragiek van die mensen raakte me zeer.”

Hulp aan Joden

Johannes ter Horst - zoon van een bakker - en de zangeres Minnie Schreurs ontmoetten elkaar via de gereformeerde kerk in Enschede. Beiden werden actief in het verzet. Schreurs als koerierster, Ter Horst als leider van de Knokploegen (KP) in Twente. „Hij begon met de hulp aan ondergedoken Joden. Toen een verzetsgroep geld begon te vragen voor voedselbonnen, was dat voor hem een reden om zelf met acties te beginnen. In de loop van 1944 breidden die zich steeds meer uit. Hij was bij meer dan vijftig acties betrokken, zonder dat er ooit iemand van zijn groep door de Duitsers is gepakt.”

De aanhouding van Ter Horst bij een gewone controle in Almelo betekende alsnog het einde. „Met zijn onverschrokkenheid dacht hij er ook dit keer doorheen te komen, maar het liep mis. De Duitsers hebben hem vreselijk mishandeld. Tante Minnie was getraumatiseerd. Ze heeft zelf ook verschrikkelijke dingen meegemaakt, onder meer tijdens de ontruiming van Huize Lidwina (het KP-hoofdkwartier) in Zenderen. De dood van Johannes heeft ze nooit kunnen verwerken. Ze

trouwde na de oorlog opnieuw met oom Henk, ook een oud-verzetsman en weduwnaar. Zelf zong ze veel, meestal met Charles de Wolff. Vaak ook zat ze thuis achter het harmonium te zingen. Soms kon ze dan ineens ophouden. Dan hoorde je de emotie in haar stem en verliet ze de kamer in tranen. Ze is uiteindelijk in 1991 overleden in een verpleeghuis aan de boulevard. Haar lichaam is bijgezet in het graf van Johannes.”

Ontroerend

Behalve twee straatnamen (in Enschede en Almere) en een website is er niet veel meer dat aan Johannes ter Horst herinnert. Ook dat maakt de foto in Arnhem voor Slings bijzonder. „Ik wist helemaal niet dat hij nog bestond. Tien jaar geleden was hij nog onvindbaar. Minnie en Henk zijn kinderloos gestorven. Ik ben ervan uitgegaan dat hij was verdwenen.”

Een paar jaar geleden ontdekte hij de foto alsnog. Bennie en Jeanette ten Heuw, familieleden van Minnie Schreurs, meldden zich bij Slings. De originele foto bleek uit de lijst te zijn gehaald en zat in een album uit de nalatenschap van de oud-verzetsstrijdster, bewaard bij de familie Ten Heuw in huis.

„Een ontroerend moment. Opeens stond ik weer in die kamer bij Minnie Schreurs en hoorde ik weer haar stem. Zowel zijzelf als Johannes waren diepgelovige mensen. Johannes kende geen angst. Dat blijkt wel uit deze foto. Ik zie hem met eerbied en dankbaarheid. Als je zulke dingen durft, ben je een held.”

ste geheim plaats in de pastorie naast de gereformeerde kerk aan de Wilhelminastraat.”

In de vier jaar dat hij in Enschede woont, komt hij steeds meer over Ter Horst te weten. „Tante Minnie, mijn hospita, vertelde het verhaal over de bevrijding van de gevangenen in Arnhem. De foto en de sleutel heeft ze na de bevrijding gekregen van Scheepstra, de fotograaf. Alle acht verzetsstrijders of hun nabestaanden hebben die foto gekregen, als eerbetoon. In haar huis kwamen vaak weduwen van andere verzetsstrijders. Vooral op ver-

De Duitsers hebben hem na zijn arrestatie vreselijk mishandeld

– Gert Slings

Jolanda beseft beter dan ooit hoe broos 't leven is

Hoe ga je verder als je aan de dood bent ontsnapt? Jolanda ter Weele uit Enschede werd in 2017 met haar dochttertje gered toen ze met de auto in het water belandde. „Achteraf had ik hulp van een psycholoog moeten zoeken.”

Indra Jager

Enschede/Amersfoort

VAN DE
VOOR-
PAGINA

Het verhaal van Jolanda ter Weele (nu 40) en haar Emi (toen 2) greep lezers twee jaar geleden bij de keel. Ze was op weg naar een verjaardag, samen met haar dochttertje, toen ze nabij Veenendaal van de A12 schoot, recht een waterplas in.

Haar dochttertje zat op de achter-

bank in een kinderzitje, dat Ter Weele met moeite openkreeg. Ze hield Emi met één hand bovenwater en trachtte met de andere het portier te openen. Vergeefs. Net op het moment dat Ter Weele dacht dat het over was, zag ze iemand aan komen zwemmen. Dat was Milan ten Broek uit Amersfoort.

Twee jaar later wil de Enschedese wel terugblikken. „Na het ongeluk focuste ik me vooral op Emi: gaat het goed met haar? Heeft ze hulp nodig? Daarin vergat ik mezelf. Ik riep heel stellig dat ik alles zelf kon, maar achteraf gezien was het toch goed geweest als ik hulp bij een psycholoog had gezocht. Ik heb me namelijk heel schuldig gevoeld. Wat was er ge-

beurd als ik haar niet uit het stoeltje had gekregen? Dat emotioneert me nog altijd.”

Ook had ze lang last van angst. „Als mijn vriend en Emi met de auto weggingen, raakte ik in paniek en wilde ik dat ze me constant belden om te vertellen dat alles goed ging. Ik was doodsbang om mijn dochter te verliezen.”

„Ik ben me nu veel meer bewust van hoe kwetsbaar we zijn. Laatst

Wat als ik haar niet uit 't zitje had gekregen? Dat raakt me nog altijd

– Jolanda ter Weele

heb ik een stukje alleen gereden, dat ging goed, maar met mijn dochter in de auto durf ik dat nog niet. Voor Emi is het gelukkig niet traumatisch geweest. Alleen in het water komt het soms naar voren, bleek op vakantie. We vroegen wat er was en toen zei ze: ‘Omdat de auto in het water was’. Daarom zwem ik veel met haar, zodat ze merkt dat water ook leuk kan zijn.”

„Door het ongeluk sta ik anders in het leven. Ik doe wat ik wil en ga niet meer tegen mijn gevoel in. Ik ben bezig met een opleiding tot nagelstyliste, dat wilde ik altijd al. Ook sta ik bewuster stil bij alles en ben ik minder bang voor de dood. Nu ik de dood in de ogen heb gekeken, voel ik een soort berusting.”

REDDER IN NOOD

Milan ten Broek (nu 19) voelde zich twee jaar geleden geen held.

„De eerste paar maanden na het ongeluk waren heftig, want je beseft dat je leven in een vingerknip voorbij kan zijn. In de media werd ik bestempeld als held, maar zo voelde ik me helemaal niet. Die negatieve gevoelens heb ik dankzij veel gesprekken met vrienden en familie omgezet en sinds anderhalf jaar voel ik me beter dan ooit. Ik ben nu druk bezig om piloot te worden en zet me daar 100 procent voor in, want wat ik echt heb meegenomen, is dat je alle kansen moet grijpen.”